

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Joxe Mari Galparsoro Sustaeta

*Mutriku,
Gipuzkoa
(1940)*

Aurkibidea

Biografia



Zintak

MUT-042

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Garagarza, Garbiñe
- **Data:**
- **Iraupena:** 90 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Agirrebeña, Aintzane

Pasarteak

1. Katu kalean jaioa

- **Erref:** MUT-042/002
- **Iraupena:** 0:01:02. **Hasi:** 00:00:23. **Bukatu:** 00:01:25
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Kaleak, plazak

Laburpena:

Katu kalean jaio zen. 1966an Aranzubiko taberna gainera joan ziren bizitzera, Goiko Plazara. Katu kalea ezaguna zen eta bertan bizi zirenek harreman oso ona zuten.

2. Katu kalean bizi ziren gehienak marinelak

- **Erref:** MUT-042/004
- **Iraupena:** 0:02:19. **Hasi:** 00:04:25. **Bukatu:** 00:06:44
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Kaleak, plazak
- Itsasoa » Arrantzontziko bizimodua eta lanak » Itsasoarekiko jarrera

Laburpena:

Katu kalean otarrainetarako otarreak egiten zituen familia batek. Bertan bizi ziren gehienak marinelak ziren. "Kiloxenekoak" ei ziren lehorrekoak, taberna eta denda zituztelako. Itsasoak behera egin zuenean, gazteagoak "lihorreratzen" hasi omen ziren. Mutrikun itsasontzi gehien ezagutu zuen garaian 21 ontzi zeuden. Gaur egun bakarra geratzen omen da. Ondarroan ere antzera.

3. Txalupa-mutilaren lanak

- **Erref:** MUT-042/005
- **Iraupena:** 0:02:06. **Hasi:** 00:06:44. **Bukatu:** 00:08:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantzontziko bizimodua eta lanak » Arrantzaleen arteko bereizketak

Laburpena:

Mutikoak 12-13 urterekin txalupa-mutil moduan hasten ziren lanean. Txalupa-mutilaren lanak. Bere ontziko marinela guztiei itsasorako abisua pasatzera joaten zen txalupa-mutila, etxetik etxe. Joxe Mariren aita marinela zen eta hari ere etortzen zitzaion abisua. Batez ere bisigu sasoian izaten zen hori, neguan.

4. Lehorrekoak ontzi bakoitzaren bisigu otarre kopurua kontatzeko zain

- **Erref:** MUT-042/007
- **Iraupena:** 0:01:11. **Hasi:** 00:09:24. **Bukatu:** 00:10:35
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak
- Itsasoa » Arrantza-kanpainak » Bisigua
- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak

Laburpena:

Bisigutako arrantza. Marinela goizean goiz joaten ziren arrantzara. Lehorrekoak zain egoten ziren barku bakoitzak zenbat bisigu otarre ateratzen zituen kontatzeko. Lantegietan orduan goiz eta arratsalde lan egiten zen, ez zegoen erreleborik.

5. Gerraosteko eza; ama zaku-fabrikan lanean

- **Erref:** MUT-042/009
- **Iraupena:** 0:01:13. **Hasi:** 00:11:24. **Bukatu:** 00:12:37
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Emakumeak lan-munduan (etxetik kanpo)
- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

Gerraostean eza ezagutu zuten. Amak zaku-fabrikan lan egiten zuen. Ordu pila bat lan eginda etxera etorri eta umeei tomatea ematen omen zien koilaratxoan, besterik ez zutelako. Behin amari amonarekin gertatutako pasadizoa.

6. Azokara saltzera etortzen ziren baserritarrei txokolatea lapurtzen

- **Erref:** MUT-042/010
- **Iraupena:** 0:01:37. **Hasi:** 00:12:37. **Bukatu:** 00:14:14
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak
- Baserría » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

Gosea pasa zuten arren, gazte-denborako oroitzapen onak ditu. Okerrak omen

ziren; lapurretan ibiltzen ziren asko. Orain pentsatzen jarrita, penarik handiena azokara saltzera etortzen ziren baserritarrei txokolatea lapurtu izanak ematen omen dio.

7. Denbora luzez eskolatik "ihestuta"; guraize-fabrika

- **Erref:** MUT-042/011
- **Iraupena:** 0:03:03. **Hasi:** 00:14:14. **Bukatu:** 00:17:17
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak

Laburpena:

Gutxi joan zen eskolara, ez zitzaion gustatzen eta. Eskolarako poltsa atarian ezkutatu eta "ihestu" egiten omen zuen. Beheko Plazara joaten zen eskolara. Don Mariano maisua. 12 urte zituen guraize lantegitik lanerako deitu ziotenean eta poz handia hartu zuen. Lantegia non zegoen.

8. Eskolatik piper egin eta aspertuta

- **Erref:** MUT-042/013
- **Iraupena:** 0:01:01. **Hasi:** 00:18:18. **Bukatu:** 00:19:19
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak

Laburpena:

Eskolatik piper egiten zuenean, batzuetan enborrei gaineko azala kentzen laguntzen zion beste bati. Baina askotan aspertu ere egiten zen, etxera bueltatzeko ordua iristeko zain.

9. Beheko Plazan txistua igandero; ingurua nolakoa zen

- **Erref:** MUT-042/015
- **Iraupena:** 0:02:02. **Hasi:** 00:19:48. **Bukatu:** 00:21:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Musika
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Kaleak, plazak

Laburpena:

Beheko Plaza zen lekuan hilerria omen zegoen lehenago eta gogoan du hezur ugari atera zituztela merkatu plaza egiteko obra hasi zutenean. Beheko Plaza ingurua nolakoa zen lehenago. Kioskua zegoen eta igandero txistua eta dantza egoten zen.

10. "Kateka" jolasa gustukoen

- **Erref:** MUT-042/016

- **Iraupena:** 0:01:22. **Hasi:** 00:21:50. **Bukatu:** 00:23:12
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:

Umetako jolasak. Berari "kateka" gustatzen zitzaion gehien. Jolasaren inguruko azalpenak.

11. Umetako jolasak; "andua lehelengua"

- **Erref:** MUT-042/018
- **Iraupena:** 0:01:15. **Hasi:** 00:23:35. **Bukatu:** 00:24:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako lanak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak
- Itsasoa » Lehorreko lanak » Arrain fabrikak

Laburpena:

Umetako jolasak. "Andua lehelengua" jolasaren inguruko azalpenak. "Batian", tronpatan, kanikatan... Antxoa sartzen zenean, denak "eskabetxera" lanera eta akabo jolasak.

12. Sei urterekin antxoei burua kentzera

- **Erref:** MUT-042/019
- **Iraupena:** 0:00:56. **Hasi:** 00:24:50. **Bukatu:** 00:25:46
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako lanak
- Itsasoa » Lehorreko lanak » Arrain fabrikak

Laburpena:

Sei urterekin hasi zen lanean, antxoei burua kentzen. Mahaira iristeko, hiru harri jartzen zizkieten oin azpian. Hazi ahala, harriak gutxitzen joan ziren.

13. Partila egiten zenean ordaintzen ziren dendetako zorrak

- **Erref:** MUT-042/021
- **Iraupena:** 0:01:30. **Hasi:** 00:26:52. **Bukatu:** 00:28:22
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean
- Lanbideak » Negozioak, dendak
- Itsasoa » Lehorreko lanak » Diru kontuak

Laburpena:

Garai batean gutxik zuten dirua eta dendan "palo-palo" egiten omen zuten: zenbatekoa apuntatu eta hurrengoan ordaintzeko utzi. Gero, partila egiten

zenean ordaintzen omen ziren zorrak. Kiloxeneko denda. Ikatza ere erosi egiten zen.

14. Guraize fabrika batetik bestera 14 urterekin

- **Erref:** MUT-042/023
- **Iraupena:** 0:02:25. **Hasi:** 00:30:28. **Bukatu:** 00:32:53
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debarrenen lantegiak

Laburpena:

12 urterekin guraize-fabrika hasi zen lanean. Debako Azpiri anaiak ziren nagusiak. Samikollan zegoen beste guraize-fabrikako nagusiak, berriz, Imanol "Piker" eta Juanito Egurbide ziren. Lantegi horretako 14 lagun Argentinara joan ziren eta, jendea behar zutenez, hara pasa zen, 14 urterekin. 50 urte egin zituen bertan. Fama handia zuen guraize-fabrikak. Gerora, alemaniarrek hartu zuten eta guraizeez gain, produktu gehiago ere egiten zituzten.

15. Dantza-taldearen hasiera

- **Erref:** MUT-042/027
- **Iraupena:** 0:01:00. **Hasi:** 00:35:20. **Bukatu:** 00:36:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Dantza

Laburpena:

Mutrikun bazegoen dantza soltean zekien jendea, baina ez zegoen dantza-talderik. Debarrekin elkartuta, taldea sortu zuten. Dantza-taldearen hasiera.

16. Dantza-taldearen entseguak eta debuta

- **Erref:** MUT-042/029
- **Iraupena:** 0:01:06. **Hasi:** 00:37:12. **Bukatu:** 00:38:18
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Dantza

Laburpena:

Dantza-taldearen entseguak non egiten zituzten. Hasierako txistulariak. Bestela, ahoz kantatuta dantza egin behar. 1964-65 inguruko maiatzaren batean egin zuten debuta dantzari gazteek eta ekitaldi arrakastatsua izan zen.

17. Dantza-taldea sortu aurreko aureskua

- **Erref:** MUT-042/033
- **Iraupena:** 0:01:05. **Hasi:** 00:42:08. **Bukatu:** 00:43:13
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Dantza

Laburpena:

Dantza-taldea sortu baino lehen gogoan du aurrekoa egin zuela behin plazan, Madalena jaietan."Atxukale" k erakutsi omen zien aurrekoa, lehengo erara.

18. Goizeko seietan zestaz entrenatzera

- **Erref:** MUT-042/038
- **Iraupena:** 0:01:10. **Hasi:** 00:52:48. **Bukatu:** 00:53:58
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Futbola
- Aisia » Kirola » Pilota

Laburpena:

Joxe Marik urtebete bakarrik egin zuen futboleant. Burumendin jarraitzea eskaini zioten arren, pilotan ere jokatzen zuen, zestaz, eta berak nahiago zuen hura. Udan, goizeko seietan joaten ziren entrenatzera. Gero, etxera joan, pixka bat garbitu (artean ez zegoen dutxarrik) eta lanera.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2025-05-29

CC-by-sa | Ahotsak.eus
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com